

Силабус курсу

Боргова політика

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-наукова програма «Публічні фінанси»

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП канд. екон. наук, доцент **Савчук Світлана Василівна**

Контактна інформація s.savchuk@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна “Боргова політика” спрямована ґрунтовне засвоєння студентами основних принципів формування та реалізації боргової політики в Україні. Курс “Боргова політика” охоплює теоретичні засади формування і реалізації боргової політики, організаційно-правові основи здійснення державних та місцевих запозичень, практичні аспекти управління державним боргом в контексті реалізації боргової політики.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
3 / 3	1. Теоретичні основи боргової політики	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	Тести, питання
3 / 3	2. Методологічні основи формування та реалізації боргової політики	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	Кейси
3 / 3	3. Організація та управління державними та місцевими запозиченнями	Застосовувати управлінські навички у процесі бюджетного планування та прогнозування з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.	Кейси

3 / 3	4. Політика управління державним боргом	Застосовувати управлінські навички у процесі бюджетного планування та прогнозування з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень. Вміти систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для формування бюджетних програм та оцінки їх ефективності.	кейси
2 / 2	5. Управління місцевим боргом.	Застосовувати управлінські навички у процесі бюджетного планування та прогнозування з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень. Вміти застосовувати аналітичний і методичний інструментарій у процесі прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання бюджетних коштів.	кейси
3 / 3	6. Борговий портфель держави та боргові ризики	Вміти застосовувати аналітичний і методичний інструментарій у процесі прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання бюджетних коштів.	Питання
3 / 3	7. Ризик-менеджмент в частині бюджетного дефіциту та державного боргу	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	кейси
3 / 3	8. Боргова безпека держави	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. Вміти застосовувати аналітичний і методичний інструментарій у процесі прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання бюджетних коштів.	кейси
3 / 3	9. Зарубіжний досвід формування і реалізації боргової політики	Вміти застосовувати аналітичний і методичний інструментарій у процесі прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання бюджетних коштів. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	Питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Богдан Т. П. Державний борг і позики під час війни та методи їх поствоєнного врегулювання. *Фінанси України*. 2022. №4. С. 27-45.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>

3. Васильців Т. Г., Чуй І. Р., Мицак О.В., Кіх О. В. Боргова стійкість зовнішньої заборгованості як індикатор фінансової безпеки держави. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2022. №69. URL: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1270/1197>
4. Галайко Н. В. Теоретико-методичні засади управління державними запозиченнями. *Підприємництво та інновації*. 2021. Вип. 17. С. 25-29.
5. Ганцяк М. Сучасний стан залучення фінансування бюджетного дефіциту на ринку державних боргових цінних паперів України. *Економіка та суспільство*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-17>
6. Грубляк О. Аналіз ефективності управління державним боргом. *Світ фінансів*. 2020. №3(64). С. 65-75
7. Єрмоленко О. А. Коковіхін О. О., Лисьонкова Н. М. Боргова стійкість України: теоретична та практична складова. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 32-36.
8. Карапетян О., Андреєва К. Дотримання фінансової безпеки держави в умовах асиметричності структури державного боргу та фінансових ризиків. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6894>.
9. Кириленко О., Дерлиця А. Позикові фінанси як суспільний феномен: концептуальні основи та перспективи демократизації. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Вип. 3. С. 35-50.
10. Круглякова В. В., Західна О. Р., Ковальчук Ю. В. Управління державним боргом на сучасному етапі. *Modern Economics*. 2020. №30. С. 116-122.
11. Кубах Т. Г., Рябушка Л. Б. Боргова безпека України: теоретична та практична складова. *Ефективна економіка*. 2022. №5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10303>
12. Кудряшов В. П. Стратегічні засади управління державним боргом. *Економіка України*. 2022. № 9. С. 58-76.
13. Кукель, Г. С., Атаманчук, З. А., Братчук, У. П. Світовий досвід регулювання зовнішнього боргу в умовах фінансової й економічної нестабільності. *Modern Economics*. № 32 (2022), с. 48-53
14. Лютий І. О., Софієнко А. П. Зовнішні державні запозичення як інструмент фінансової політики уряду. *Фінанси України*. 2019. № 5. С. 64–78.
15. Мартиненко В. В., Замота І. О. Боргова безпека: теоретичні засади та оцінка стану. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 35. С. 35-39
16. Маршалок Т., Мороз І. Вплив державного боргу на економічний розвиток країни. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 2. С. 23-36.
17. Рибак Г., Федотова Ю. Ризики боргового навісу для економіки країни. *Економіка та суспільство*. 2023. (52). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-59>
18. Савчук С. В. Управління державним боргом: сучасні тенденції та зарубіжний досвід. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 48. С. 108-112
19. Салтикова, Г. В., Захаркін, О. О., Тарасенко, Я. Ю. Раціональна боргова політика в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Вісник Сумського державного університету*. Серія Економіка. 2021. № 3. С. 137–144. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.3-15
20. Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2021 – 2024 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. №1291. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/uriadom_zatverdzheno_serednostrokovu_strategiiu_upravlinnia_derzhavni_m_borgom_na_2021-2024_roki-3224
21. Сидор І.П., Петрушка О.В. Моніторинг формування зовнішнього державного боргу України. *Фінансовий простір*. 2019. №3 (35). С.178-188.
22. Ситник Н., Шутко, А. Стан боргової безпеки України в умовах економічної та політичної нестабільності. *Молодий вчений*, 2022. №4(104), С. 105-109. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-4-104-22>
23. Слав'юк Н. Р. Зовнішні державні запозичення та економічний розвиток країни: монографія. Київ : НАУКМА, 2019. 172 с

24. Софієнко А. П. Заходи щодо підвищення рівня боргової безпеки України на шляху фінансової стабілізації. *Наукові праці НДФІ*. 2019. №2(87). С. 151-159.
25. Стеценко Б., Буряченко А., Захожай К., Прісняк С. Боргова безпека України: ключові імперативи воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. (1). С. 194–199.
26. Філатова Г. П., Макаренко І. О. Розрахунок інтегрального показника боргової безпеки України. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2020. №4. С. 158–168.
27. Fedosov V., Krysovaty A., Oparin V., Yukhymenko P. Modern Ukrainian financial science : theoretical paradigm & practical concept of public finance. Oklahoma : DraftDigital Publishing, 2019. 447 p.
28. Gruber J. Public Finance and Public Policy: textbook. 6th edition, Worth Publishers, 2019. 896p.
29. IMF Country Report No. 20/197 URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2020/06/10/Ukraine-Request-for-Stand-by-Arrangement-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-49501>
30. National debt of important industrial and emerging countries in 2020 in relation to gross domestic product. URL: <https://www.statista.com/statistics/264647/national-debt-of-selected-countries-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp/>
31. Ostrovska H., Demianyshyn V., Maliuta L., Sherstiuk R., Kuz T., Demkiv I. Conception of an effective budget process and ways of improvement regional budget policy. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. 2020. 12 (7). P. 1686–1690.
32. Plastun, A., Kozmenko, S., Plastun V., & Filatova, H. (2019). Market anomalies and data persistence: The case of the day-of-the-week effect. *Journal of International Studies*, 12(3), 122-130. doi:10.14254/2071-8330.2019/12-3/10 176.
33. Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce. Public Budgeting Systems: textbook. 10th edition, Jones & Bartlett Learning, 2020. 575 p.
34. Romenska K., Chentsov V., Rozhko O., Uspalenko V. Budget planning with the development of the budget process in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2020. Vol. 18 (2). P. 246–260 . URL: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/13617/PPM_2020_02_Romenska.pdf.
35. Sustainability of Public Debt: Introduction and Overview. URL. <http://mitpress.universitypressscholarship.com/view/10.7551/mitpress/9780262140980.001.0001/upso-9780262140980-chapter-1>.
36. The Countries with the Largest National Debt burdens URL: <https://www.statista.com/chart/22479/countries-with-highest-share-debt-to-gdp/>
37. The Debt Management Performance Assessment (DeMPA) Tool. URL. <http://siteresources.worldbank.org/INTDEBTDEPT/Resources/468980-1184253591417/GDM-PMF.pdf>.
38. Tiftik E. & K Mahmood (2020). Global Debt Monitor COVID-19 Lights a Fuse. Institute of International Finance. Retrieved from http://ru.economia.unam.mx/184/1/Global%20Debt%20Monitor_April2020.pdf
39. Yakymchuk A., Yakymchuk O., Popadynets N., Husakovska T., Boiko Y. Integral assessment of the level of ukraine's economic security: Modeling and economic analysis. *Accounting*. 2021. № 7(2), p. 381–390. URL: <https://doi.org/10.5267/j.ac.2020.11.014>
40. Zhuravka, F., Filatova, H., & Aiyedogbon, J. O. (2019). Government debt forecasting based on the Arima model. *Public and Municipal Finance*, 8(1), 120- 127. doi:10.21511/pmf.08(1).2019.11

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Боргова політика» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види

індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання студентами усіх видів завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється у будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Боргова політика” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30	40	30	100%
Опитування під час занять (1-3 теми) – 4 бали за тему – макс. 12 балів Самостійна робота (теми 1–3) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота (теми 1-3) – макс. 85 балів	Опитування під час занять (4-9 теми) – 4 бали за тему – макс. 24 бали Самостійна робота (теми 4-9) – 1 бал за тему – макс. 6 балів Модульна робота (теми 4-9) – макс. 70 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів Презентація КПІЗ – макс. 20 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 40 балів.	Підсумковий бал = оцінка за ЗМ1×0,3+оцінка за ЗМ2×0,4+оцінка за ЗМ3×0,3
Разом балів:			
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ECTS	За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом